

Ratelwacht. Res. boek 19.

15-10-1728.

Reijtie Simons, ratelwacht is overleden. Burg. Haijtie Backer heeft, volgens zijn beurt , Ocke Jentjes aangewezen.

29-10-1728.

Burg. Pyter Douwes draagt voor de overleden Tieerd Ykes, Tjemke Ysbrants voor.

11-08-1729.

De magistraat is soms getroubleerd bij de invordering van wacht- en ratelgeld, waaruit de bode, wachtmeesters en ratelaars worden betaald.

Een verzoek van de plaatsel. bevelhebber om van de gewone wachtgeldten te zijn gelibereerd. Ze bieden aan op behoorlijke wijze wacht te doen en vragen of de vacante off. plaats kan worden "gesupplieert". Dit is accoord.

Er wordt een goede plaats gezocht waar de burgerij haar wacht kan houden. Het huis van Sytze Hylkes, benoorden naast het stadhuis wordt voor *f* 150 aangekocht. De voorbovenkamer is voor de wacht.

augustus 1729.

Burgerwacht.

Een nieuw reglement beraamt met hopman Sipke Brouwer en luit. Hendrik Aukes Brouwer.

1. De burgerwacht zal iedere avond worden betrokken. 's Zomers voor 10 uur en 's winters voor 9 uur, onder het luiden van de wachtklok.

2. Intrekken 's zomers om 3 uur en 's winters om 4 uur.

3. De zomer duurt van 1 maart t/m 31 oktober.

4. De wacht moet op- en aftrekken met zijn geweer.

5. Absenteren zonder toestemming. De boete voor off. 6 stuivers, voor sergeants 4 en voor adelborsten 3 stuivers.

6. Wie met toestemming wegblijft betaalt de halve boete.

7/8. Niemand mag de wacht verlaten. Hierop staat ook boete.

9/10. De off van de wacht maakt met 2 man de eerste ronde. De volgende ronde mag de sergeant doen. Hun bevelen moeten worden gehoorzaamd.

11. 's Avonds na besloten wacht moeten de portiers (van de poorten) hun sleutels bij de wachtcom. inleveren. Op het niet nakomen staat 6 stuivers boete.

12. Hierna mag alleen de wacht iemand in- of uitlaten.
13. Dit kost 6 stuivers, waarvan 3 voor de wacht en 3 voor de portier zijn.
14. Ook bij het in- of uitlaten, mag niemand langer dan een uur de wacht verlaten.
15. Op schelden staat 1 schelling boete en op slaan 2 schelling.
16. Na messentrekken volgt een arbitraire straf.
17. Vernielen van andermans geweer kost 3 stuivers boete en vergoeding van de schade.
18. Niemand mag op de wachtkamer schade aanbrengen.
20. Bij brand of diefstal moet men de dader pakken.
22. Bij storm of brand moet de off. de poort openen zonder sluitgeld te vragen.
25. De ratelaars moeten iedere nacht op de wacht zijn. De 2 wier beurt het is te waken moeten de orders van de off. opvolgen. in 't uitzetten van schilderposten, aanleggen van vuur en het schoonhouden van de wachtkamer.

02-05-1730.

Er is een nacht geen wacht gehouden. Luit. Hendrik A. Brouwer krijgt 6 Car. gld. boete.

04-05-1730.

De Burgeroff. vragen om de jaarlijkse wachtrol. Zij mogen dit voortaan zelf regelen, evenals de wachtgelden.

Bij 1729 t/m 1732 staat dat alle officieren (burgerofficieren) worden herkozen.

Dit gebeurde per espel (kwartier).

Per kwartier -espel- waren er 3 officieren. Een hopman, een luitenant en een vaandrig.

15-06-1733.

Alle off. van de burgerwacht worden ontslagen wegens slecht gedrag. Ze moeten net als alle andere burgers voortaan wachtgeld betalen.

06-08-1802.

Er is brand op een timmerwerf geweest. Dit had ook 's nachts kunnen gebeuren.

De ratelwachten moeten daarom alle uren in het rondgaan op de wallen en poorten roepen en ratelen. Dan zien ze het meest, want ze kunnen dan ook buiten de stad zien. De buitenlui moeten daarom ook voor de ratelwacht betalen.

Vragen en opmerkingen.

De naam ratelaarsgang voor de steeg aan de noordkant van het stadhuis is zo duidelijk. De ratelaars begonnen hun ronde vanuit het wachtlokaal naast het stadhuis en liepen door de ratelaarsgang naar de zeedijk.

Het gewezen brandspuithuisje en nu wachthuisje, dat in 1775 naar de overzijde van de gracht t.o. de Kerkesteeg moest worden verplaatst zal ook voor de ratelaars of stadswacht zijn geweest. (Zie stadswerken).

Is ratelwacht en burgerwacht hetzelfde? Of is de ratelwacht een onderdeel van de burgerwacht? Dit lijkt mij wrsch, want voor 4 ratelaars zijn niet zoveel officieren nodig.

Behalve de ratelaars, die rondgingen stonden er dan ook nog burgers op wacht.